

4 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam]**

geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 oktober 2012. Op 8 november 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Pater [naam], provinciaal overste van de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie (Lazaristen) en lid van het Officialaat van het Aartsbisdom Utrecht.

1.2. In het klaagschrift heeft klager aangegeven dat hij geen behoefte heeft aan een hoorzitting. Klager heeft de Klachtencommissie verzocht een advies te geven op basis van de stukken. Pater [naam] heeft geen bezwaar gemaakt tegen een schriftelijke afdoening van de zaak. Op grond van artikel 13.3 van de Procedure heeft de Klachtencommissie de zaak op 9 januari 2013 in raadkamer behandeld en zal zij thans schriftelijk beslissen. De Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies genoemde leden.

2. De klacht

2.1. Klager is in de periode van 1979 tot 1984 herhaaldelijk door aangeklaagde seksueel misbruikt. Klager was van 1979 tot 1984 lid van de scouting van [wijk], een wijk in [plaats]. Ook werd klager lid van de redactieraad van "[blad]", het maandelijks clubblad van de scouting. Aangeklaagde was aalmoezenier bij de scouting en hoofd van de redactie van "[blad]". De redactieraad van de scouting ging eenmaal per jaar gezamenlijk met vakantie naar [land]. Van de redactieleden werd verwacht dat zij in die weken bij toerbeurt bij aangeklaagde in het chalet bleven slapen. Aangeklaagde deelde mee dat het de bedoeling was dat er naakt geslapen werd. Toen het de beurt was aan klager lagen klager en aangeklaagde naakt tegen elkaar aan. Aangeklaagde knuffelde klager en raakte zijn geslachtdeel aan. Hij

droeg klager op dat ook bij hem te doen. Klager moest aangeklaagde ook masturberen en toelaten dat aangeklaagde hem masturbeerde.

Op een zekere leeftijd werd klager opgedragen om EHBO examen te doen. De praktijklessen vonden plaats in de pastorie op de kamer van aangeklaagde. De lessen waren één op één en de deur van de kamer van aangeklaagde ging daarbij op slot. Klager moest op bed gaan liggen en aangeklaagde masturbeerde zichzelf waarna hij op klager ging liggen. Klager moest zijn onderlichaam hierbij ontbloten en aangeklaagde had zijn geslachtsdeel uit de broek. Bij het afscheid moest er gezoend worden. Klager herinnert zich dat hij dit verschrikkelijk vond. Bij één van de “EHBO lessen” is het voorgekomen dat aangeklaagde heeft getracht klager anaal te verkrachten. Aangeklaagde duwde zijn geslachtsdeel tegen de anus van klager en is daarbij klaargekomen. Ook nam aangeklaagde klager op schoot om hem te masturberen; aangeklaagde vond het fijn om samen met klager klaar te komen.

In het seksueel misbruik zat een opbouw; iedere keer en ieder jaar ging aangeklaagde een stapje verder en werd het misbruik frequenter. Klager herinnert zich dat het misbruik minimaal 40 keer moet hebben plaats gevonden.

Klager heeft bij herhaling tegen aangeklaagde gezegd de handelingen niet te kunnen plaatsen en niet te weten wat ermee aan te moeten. Aangeklaagde wimpelde dit weg. Toen klager ouder werd en minder naar de scouting ging, werd het seksueel misbruik minder. Toen klager 16 jaar oud was is het misbruik geëindigd.

In 1984 heeft een medeslachtoffer aangifte gedaan van seksueel misbruik door aangeklaagde. Omdat het vermoeden bestond dat klager eveneens slachtoffer was, is hij tevens gehoord door de politie. Aangeklaagde is vervolgens bij klager en zijn ouders thuis geweest, waarbij klager van aangeklaagde een draai om zijn oren kreeg en een preek dat hij zich netjes moest gedragen en zijn ouders moest eren. De ouders van klager reageerden vol ongeloof en schaamte op de aanklacht van seksueel misbruik. De ouders van klager hebben er niet meer over willen spreken waardoor klager zich heel erg alleen heeft gevoeld.

2.2. Het seksueel misbruik heeft klager beschadigd voor de rest van zijn leven. Klager kon zijn seksuele gevoelens niet interpreteren en had moeite met lichamelijke intimiteit. Dit heeft zijn weerslag gehad op de relatie met zijn echtgenote. Het bleek voor klager en zijn echtgenote heel moeilijk om kinderen te krijgen. Uiteindelijk hebben zij twee dochters gekregen. Klager heeft altijd gedacht dat zijn slechte ervaringen in het verleden van invloed zijn geweest op de lange kinderloosheid. Klager voelt nog steeds de angst van de momenten dat aangeklaagde de deur op slot deed en hem misbruikte. Tot op de dag van vandaag voelt klager zich alleen. Klager beschrijft zichzelf als einzalgänger, iemand die de kat uit de boom kijkt en niet weet wat hij van anderen kan verwachten.

2.3. Klager acht het van belang zijn verhaal te kunnen doen. Klager hoopt, ook voor zijn kinderen, op erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Klager hoopt voorts dat de klachtenprocedure hem in staat stelt om het misbruik een plek te geven en tot een afronding te komen.

3. Reactie op het klaagschrift

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat het politieonderzoek in 1984, naar het handelen van aangeklaagde, binnen de congregatie grote beroering heeft gegeven. Aangeklaagde heeft persoonlijk aan Pater [naam] verklaard: “Ik ben fout geweest, ernstig fout”. De klachten die inmiddels bekend zijn, onthullen dat aangeklaagde in de lange periode van 1956 tot 1984, waarin hij in [wijk] werkzaam was als kapelaan en godsdienstleraar, in zijn hoedanigheid als aalmoezenier van de

verkennerij jongens heeft misbruikt. Aangeklaagde werd in 1984 verbannen naar [plaats] waar hem duidelijke beperkingen werden opgelegd. Pater [naam] heeft opgemerkt dat, indien de congregatie er in alle redelijkheid van uit moet gaan dat klager slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde, de congregatie de pijn die klager als gevolg daarvan heeft ondervonden wil erkennen en oprechte verontschuldigingen wil aanbieden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.- K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn dertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager in de periode van ongeveer vijf jaar dat hij lid was van de scouting van [wijk] en voorts lid was van de redactie van “[blad]”, frequent door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Dit misbruik bestond uit het moeten dulden van zoenen, het naakt tegen elkaar aanliggen, het betasten van de geslachtsorganen van klager, het wederzijds masturberen en het duwen van het geslachtsdeel van aangeklaagde tegen de billen en anus van klager, waarbij aangeklaagde klaarkwam.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke en gedetailleerde verklaring van klager. Voorts wordt de verklaring van klager ondersteund door de gegrond verklaarde klachten van de heer [naam] (2010T004), de heer [naam] (2011T586) en mevrouw [naam] (2011T454) en voorts door de formulieren “toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs” van de heer [naam] (2010T230) en de heer [naam] (2012T845). Allen hebben verklaard over lichtere vormen van misbruik (het bekijken en betasten van de geslachtsdelen) als ook over zeer ernstige vormen van misbruik (wederzijds masturberen, anale penetratie en verkrachting). Bovendien wordt de verklaring van klager ondersteund door de oprechte en moedige verklaring van zijn echtgenote, mevrouw [naam]. Zij heeft verklaard dat klager haar al in het begin van hun relatie, in 2000, heeft verteld over het misbruik. Ook heeft zij de gevolgen geschetst die het misbruik heeft gehad op de relatie tussen haar en haar echtgenoot. Daarenboven heeft de Klachtencommissie de reactie van Pater [naam] op het klaagschrift meegewogen in haar beslissing. Pater [naam] heeft verklaard dat aangeklaagde tegen hem heeft gezegd: “Ik ben fout geweest, ernstig fout”.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

zaaknummer 2012 T 903

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Pater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in de reactie op het klaagschrift namens de congregatie het leed van klager te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de Nederlandse Provincie van de Congregatie der Missie (Lazaristen) de klacht gegrond te verklaren, het misbruik te erkennen en nogmaals oprecht spijt te betuigen voor het leed dat klager is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 4 februari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.